

Briefing vonnis Klimaatzaak Bonaire

Op 28 januari 2026 [oordeelde](#) de Rechtbank Den Haag dat de Nederlandse Staat de **mensenrechten van de inwoners van Bonaire schendt door falend klimaatbeleid**. Mensen op Bonaire ondervinden nu al de gevolgen van de klimaatcrisis: extreme hitte, droogte en zeespiegelstijging. Ook mensen in Europees Nederland zullen steeds meer effecten ondervinden van de klimaatcrisis als de overheid nu geen maatregelen treft. Omdat dit vonnis direct uitvoerbaar is verklaard door de rechtbank, heeft de Staat de plicht om alle burgers in het Nederlandse Koninkrijk onmiddellijk en gelijkwaardig te beschermen door nu stappen te zetten. In deze briefing presenteert Greenpeace Nederland twee cruciale pijlers voor een rechtvaardige uitvoering van het vonnis: **structurele financiering voor klimaatadaptatie en concrete maatregelen voor versnelde CO2-reductie**.

Maak een integraal adaptatieplan & stel financiering beschikbaar voor adaptatiemaatregelen BES-eilanden

Vonnis rechtbank: de Staat schendt zijn verplichting ten aanzien van adaptatie. *De Staat heeft verzuimd tijdige en passende maatregelen te nemen om de inwoners van Bonaire te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Daar is geen goede reden voor. Hiermee discrimineert de Staat inwoners van Bonaire. De Staat moet in 2030 de VN-adaptatiedoelen van het UAE Framework halen voor het opstellen en implementeren van een nationaal adaptatieplan dat ook Bonaire beslaat.*

1. **Adaptatieplan voor iedereen.** Stel één integraal plan op voor heel Nederland, dus inclusief Bonaire, Saba en Statia, conform het UAE Framework. Belangrijke acties zijn een impact- en risicoanalyse, transparantie & burgerparticipatie, alsook monitoring & evaluatie. Armoedeverlichting en het vergroten van weerbaarheid moet integraal onderdeel zijn van het adaptatiebeleid op de BES-eilanden. In 2027 moet er een *multi-hazard early warning system* zijn op de BES eilanden.
2. **Adequate financiering.** Stel het Deltafonds waar mogelijk open voor Caribisch Nederland en richt aanvullend een toereikend en meerjarig BES-Klimaatadaptatiefonds op, zodat de benodigde en omvangrijke investeringen in adaptatiemaatregelen tijdig kunnen worden gefinancierd. Voor de implementatie van het adaptatieplan zijn duurzame financiële middelen noodzakelijk. Natuur- en milieubeleid is een belangrijk onderdeel van adaptatiebeleid: stel direct middelen beschikbaar voor de uitvoering van het Natuur- en Milieubeleidsplan (NMBP), te beginnen met de fase 2025-2030.
3. **Versterk de eilanden met kennis en expertise.** Zorg ervoor dat er voldoende kennis en lokale capaciteit bestaat om de adaptatiemaatregelen op de BES eilanden uit te voeren.

4. **Neem verantwoordelijkheid voor de Caribische landen.** Nederland en het Koninkrijk als geheel hebben tevens de verantwoordelijkheid om mensen op Curaçao, Aruba en Sint Maarten te beschermen tegen de klimaatcrisis. Start een overleg binnen de landen van het Koninkrijk om te verkennen hoe Nederland kan en moet helpen bij klimaatadaptatie.

Neem extra maatregelen om CO2 te reduceren en leg nieuwe bindende klimaatdoelen vast

Vonnis rechtbank: het huidige Nederlandse klimaatbeleid is onrechtmatig. *Nederland levert momenteel geen eerlijke bijdrage aan de opgave om de mondiale opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5 graad Celsius. De Staat moet de klimaatdoelen herzien door (i) de Nederlandse emissieruimte te kwantificeren als eerlijk deel van het resterende mondiale CO2-budget voor 1,5 graad en (ii) op basis daarvan uiterlijk op 28 juli 2027 bindende reductiedoelstellingen voor de gehele economie, inclusief internationale lucht- en scheepvaart, in nationale regelgeving op te nemen, die wel voldoen aan de in VN-verband gemaakte afspraken. Nederland heeft een eigen verantwoordelijkheid en kan zich niet verschuilen achter Europees klimaatbeleid. De Staat moet alle beschikbare middelen gebruiken om de bindende klimaatdoelen te halen. Relevante (wetenschappelijke) informatie moet openbaar gemaakt worden en er moet inspraak zijn bij besluitvorming.*

1. **Geen getreuzel: neem nu direct extra maatregelen om uitstoot te reduceren.** De rechtbank oordeelde dat de Staat verplicht is alle beschikbare middelen te gebruiken om zijn klimaatdoelen te halen. Het huidige klimaatbeleid is onvoldoende om het huidige - onrechtmatige - klimaatdoel te halen, constateerde de rechtbank. Het is aan de Staat om passende maatregelen te kiezen. Greenpeace benadrukt dat de Staat niet kan wachten tot nieuwe klimaatdoelen zijn vastgesteld en dat per direct de volgende maatregelen moeten worden genomen:
 - a. Voer de extra klimaatmaatregelen uit het B+-pakket van de [formatiewerkgroep van Kempen](#) uit, met uitzondering van BECCS als beleidsmaatregel (fiche 29). De doorrekening van dit pakket toont aan dat een uitstootreductie van 55% in 2030 en 90% in 2040 weer binnen bereik kan komen.
 - b. Behoud de CO2-heffing voor de industrie. Doordat de CO2-heffing alleen de uitstoot van bedrijven boven hun ETS-benchmark belast, is dit een essentieel instrument om uitstootreductie te borgen en klimaatdoelen te halen.
 - c. Kom met financiering voor het Isolatie Offensief zodat iedereen een geïsoleerd huis krijgt. Dit kan 3 tot 5 Mton CO2 reduceren in 2030, in combinatie met normering van de hybride warmtepomp. Ook helpt dit de energierekening van huishoudens omlaag te brengen.
 - d. Neem maatregelen voor de transitie naar duurzame, ecologische en op plantaardige productie gerichte landbouw. Op een integrale manier invulling

geven aan naleving van het vonnis in de [stikstofzaak](#) draagt ook bij aan snellere reductie van broeikasgasemissies.

- e. Zie af van de opening van Lelystad Airport voor vakantievluchten en zet in op minder vluchten op Schiphol.
 - f. Kom met een afbouwpad voor productie, consumptie en subsidiëring van fossiele brandstoffen.
2. **Kwantificeer een eerlijk emissiebudget.** Kwantificeer binnen 6 maanden na het vonnis, dus voor 28 juli 2026, de Nederlandse emissieruimte als eerlijk deel van het mondiaal resterende emissiebudget voor maximaal 1,5 graad. De mondiaal resterende emissieruimte dient op zijn minst gelijk verdeeld te worden over de wereldbevolking (wat betekent dat de emissieruimte voor Nederland al uitgeput is).
3. **Nieuwe bindende klimaatdoelen uiterlijk 28 juli 2027.** Formuleer op basis van het hierboven genoemde emissiebudget nieuwe bindende tussentijdse reductiedoelen voor 2030, 2035, 2040 en 2045 voor de gehele economie en alle bronnen. Voor een tijdige afronding van het wetgevingstraject dient het voorstel, na vaststelling van het emissiebudget, uiterlijk zomer 2026 bij de Raad van State te worden ingediend.
- a. **Meetellen internationale lucht- en scheepvaart.** Ook Schiphol en de Rotterdamse haven moeten uitstoot reduceren. Breng de uitstoot van de lucht- en scheepvaart (op basis van de in Nederland getankte [bunkerbrandstoffen](#)) onder de Klimaatwet en neem maatregelen om de uitstoot van deze sectoren zo snel mogelijk te reduceren, zoals een wettelijk CO₂-plafond.
 - b. **Hoogst mogelijke ambitie.** Nederland moet met de hoogst mogelijke ambitie de uitstoot van broeikasgassen reduceren. De Staat moet verantwoorden hoe zij van mening is dat haar nationaal vastgestelde bijdrage billijk en ambitieus is, en hoe deze bijdraagt aan het bereiken van het temperatuurdoel van maximaal 1,5 graad. Greenpeace heeft al aangetoond dat het technisch en economisch mogelijk is om al in 2040 klimaatneutraal te zijn. Voor zover er niet snel genoeg gereduceerd kan worden moet Nederland dat compenseren door emissiereductie in het buitenland.
 - c. **Gegarandeerde inspraak bij klimaatbesluiten.** Zorg ervoor dat de kwantificering van het Nederlandse eerlijke emissiebudget en klimaatdoelen transparant en democratisch controleerbaar zijn en gebaseerd op de best beschikbare wetenschap.

Tijd voor politieke actie

De uitspraak van de rechter is glashelder en laat geen ruimte voor verder uitstel. Nederland heeft de middelen en de kennis om de onvermijdelijke gevolgen van de klimaatcrisis op te vangen en de overstap naar een klimaatneutrale, energie-onafhankelijke samenleving te versnellen. De oplossingen en de tijdlijnen liggen klaar. Het is nu aan u om verantwoordelijkheid te nemen en te zorgen voor een rechtvaardig en veilig klimaatbeleid voor alle burgers binnen ons Koninkrijk.